

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň JUDr. Petry Kamínkové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobkyně: **Nostromo CZ s.r.o.**, IČO 28709853
sídlem Duchcovská 2602, 415 01 Teplice
zastoupená advokátkou JUDr. Alicí Hejzlarovou, LL.M., MBA
sídlem Urxova 430/4, 186 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**
sídlem Staroměstské náměstí 6, 110 10 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra pro místní rozvoj ze dne 25. 7. 2024, č. j. MMR-47787/2024-31

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně je společnost s ručením omezeným, která poskytuje pohřební služby. Na soud se obrátila proto, že nesouhlasí s tím, že by spáchala přestupek podle § 27 odst. 2 písm. b) zákona č. 256/2001 Sb. o pohřebnictví (dále jen „zákon o pohřebnictví“). Přestupku se měla dopustit tím, že porušila povinnost použít k uložení lidských pozůstatků zemřelé K. R. chladicí zařízení, v důsledku čehož tělo zemřelé doručila Ústavu soudního lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze (dále jen „ústav soudního lékařství“) ve stavu hnilobné dekompozice. Za přestupek jí byla uložena pokuta ve výši 100 000 Kč.
2. Jádrem sporu je otázka, zda žalobkyně disponovala chladícím zařízením v souladu s § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví. Žalovaný dospěl k závěru, že (celkem tři) chladicí jednotky žalobkyně, které se nacházely mimo provozovnu schválenou krajskou hygienickou stanicí (konkrétně v plechové hale využívané mimo jiné jako sklad a autodílna), takovým zařízením nejsou.
3. Žalobkyně má za to, že ačkoli bylo tělo uloženo mimo provozovnu schválenou krajskou hygienickou stanicí (márnici), tak se jednalo toliko o vadu „de iure“. Nesouhlasí s tím, že by k dekompozici těla zemřelé K. R. došlo vadným zapojením chladicí jednotky. Dle žalobkyně k dekompozici těla zemřelé došlo v důsledku výpadku proudu, který nezpůsobila.

Obsah správního spisu

4. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti.

Šetření Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje

5. Z úředního záznamu Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje (dále jen „policie“), ze dne 28. 7. 2022, vyplývá, že žalobkyně dne 20. 6. 2021 uzavřela s policií rámcovou smlouvu o poskytování služeb. Dne 14. 4. 2022 cca v 17:30 převzala žalobkyně tělo zemřelé K. R. z místa úmrtí. Dne 19. 4. 2022 v odpoledních hodinách doručila žalobkyně ústavu soudního lékařství tělo zemřelé ve stavu hnilobné dekompozice.
6. Z úředního záznamu policie dále vyplývá, že dne 12. 4. 2016 získala žalobkyně koncesi k provozování krematoria. K žádosti o koncesi žalobkyně doložila souhlasné stanovisko Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje (dále jen „krajská hygienická stanice“) a nájemní smlouvu o pronájmu nebytových prostor v areálu městského hřbitova v Teplicích na adrese Y. Součástí nebytových prostor byl i chladicí box k ukládání zesnulých. Pronájem nebytových prostor trval do konce roku 2018. Žalobkyně provozovala krematorium v Ústí nad Labem – pronájem probíhal do 11. 11. 2019. Při provozování tohoto krematoria udělil žalovaný žalobkyni pokutu ve výši 191 000 Kč za nedůstojné zacházení s těly zemřelých. Jelikož v době převzetí těla zemřelé K. R. v roce 2022 žalobkyně neměla k dispozici pronájem chladících zařízení v areálu hřbitova v Teplicích a neprovozovala ani krematorium v Ústí nad Labem, vyzvala policie jednatele žalobkyně Mgr. Bc. Jiřího Šauera k podání vysvětlení, zda disponuje chladíci či mrazíci boxy a pokud ano, kde jsou umístěny. Jednatel společnosti uvedl, že jsou umístěny na adrese X, Ústí nad Labem.
7. Policie na tomto místě provedla šetření. Policie zjistila, že objekt se nenachází přímo na uvedené adrese, ale jedná se o vedlejší budovu bez čísla popisného a evidenčního. Pozemek

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

byl oplocený pletivem se vstupní branou opatřenou řetězem, která však byla otevřená a areál byl volně přístupný. V areálu se nacházela montovaná hala z vlnitého plechu. Poblíž haly se nacházela zaparkovaná vozidla a nepojízdný vrak vozidla. V otevřeném prostoru haly se nacházel muž ztotožněný jako P. H., který uvedl, že je kamarád jednatele společnosti Mgr. Bc. Jiřího Šauera a že si zde opravuje auto a mění na něm pneumatiky. Prostory takto využívá pravidelně, stejně jako další přátelé pana Šauera. Hala byla rozdělená do tří sekcí, které se neuzavírají. V první sekci byly umístěny pneumatiky, věci na opravu aut a dílna. Ve druhé sekci se nacházel stavební materiál a ve třetí sekci byla zaparkovaná vozidla pohřební služby, do sebe vložené rakve (cca 5 ks) a u zadní stěny byly postaveny 3 plechové skříně, z nichž jedna byla opatřena kontrolkou s hodnotou osm stupňů celsia. Od uvedených skříní byl natažený kabel přes celou halu. Kabel byl volně položený na zemi, byl zapojený do prodlužovacího kabelu, který byl zapojený do zásuvky v první sekci haly. Na veškerých površích v hale byl přítomen prach a nečistoty.

8. Policie dále získala Řád pro provozování pohřební služby žalobkyně. V provozním řádu je uvedeno, že místnost pro úpravu těl zemřelých se nachází v objektu městského hřbitova Teplice. Je v něm dále uvedeno, že místnost je vybavena omyvatelnými stěnami, neprostupnou podlahou, osvětlením, přívodem teplé a studené vody, větráním a zabezpečením proti hmyzu.
9. Dne 1. 8. 2022 podala policie podnět žalovanému k prověření činnosti žalobkyně.

Procesní vývoj věci

10. Dne 17. 8. 2022 shledal žalovaný příkazem žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 27 odst. 2 písm. b) zákona o pohřebnictví. Tento přestupek spočívá v porušení povinnosti podle § 7 odst. 1 písm. a) téhož zákona, podle kterého je povinností provozovatele pohřební služby upravit tělo zemřelého a k ukládání lidských pozůstatků do pohřbení používat rakve a výhradně chladicí, popřípadě mrazicí, zařízení, jejichž kapacita musí odpovídat průměrné třídní potřebě, minimálně však se 3 místy. Žalovaný příkazem žalobkyni uložil pokutu 100 000 Kč.
11. Dne 28. 8. 2022 podala žalobkyně proti příkazu odpor.
12. Dne 23. 9. 2022 vyslechl žalovaný svědkyni MUDr. A. C., lékařku pracující v ústavu soudního lékařství. Svědkyně uvedla, že se za 45 let své praxe nesetkala s takovým případem, kdy by v tak krátkém čase došlo k tak veliké progresi v dekompozici těla. Dle svědkyně ani nešlo určit příčinu úmrtí, bylo možné provést pouze toxikologické vyšetření.
13. Dne 17. 10. 2022 se žalobkyně k obvinění z přestupku písemně vyjádřila. Žalobkyně uvedla, že provozovnu pravidelně podrobovala revizi spotřebičů a celkové elektroinstalace. Žalobkyně učinila vše řádně a tělo zemřelé uložila do chladicího boxu. K znehodnocení těla došlo v důsledku výpadku elektrického proudu bez přičinění žalobkyně. Žalobkyně navrhla výslechy jednatele společnosti Mgr. Bc. Jiřího Šauera, zaměstnanců žalobkyně D. Š. a R. N. Dle žalobkyně nebylo zjištěno zavinění.
14. Dne 15. 12. 2022 rozhodnutím č. j. MMR-75218/2022-63 (dále jen „první rozhodnutí o přestupku“) uznal žalovaný žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 27 odst. 2 písm. b) zákona o pohřebnictví a uložil žalobkyni pokutu ve výši 100 000 Kč.
15. Dne 2. 1. 2023 podala žalobkyně proti prvnímu rozhodnutí o přestupku rozklad, kterému ministr žalovaného dne 16. 5. 2023 vyhověl a první rozhodnutí o přestupku rozhodnutím č. j. MMR-20693/2023-31 zrušil. Ministr žalovaného uvedl, že spáchání přestupku nemá oporu Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

v provedených důkazech. Žalovaný neprovedl důkazy, které by prokazovaly skutečnost, kterou konkrétní povinnost žalobkyně porušila, zda se jednalo o obecnou povinnost v § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví nebo zda mohla naplnit i jiné skutkové podstaty. Ministr žalovaného uvedl, že nebylo prokázáno, za jakých podmínek bylo tělo zemřelé vloženo do chladicího zařízení a jak je pravděpodobné, že ho někdo nedopatřením vypnul. Nebylo ani prokázáno, zda žalobkyně disponuje zákonným oprávněním. Dle ministra žalovaného měl žalovaný znovu vyslechnout svědky D. Š. a jednatele žalobkyně Mgr. Bc. Jiřího Šauera z důvodu rozpornosti jejich výpovědí před policií.

Řízení po zrušení prvního rozhodnutí o přestupku, prvostupňové rozhodnutí a napadené rozhodnutí

16. Žalovaný následně provedl dne 8. 6. 2023 výslechy policistů por. Ing C. D. a por. Bc. E. F. Svědkyně C. D. uvedla, že se dotazovali společnosti ČEZ, zda nedošlo k výpadku proudu. Společnost ČEZ uvedla, že k výpadku proudu došlo dne 14. 4. 2022 v 6.03 ráno. Pan Š. ukládal tělo do boxu po páté hodině večer, tedy 10 hodin po výpadku. Svědkyně dále uvedla, že těla v horším stavu doručovala žalobkyně ústavu soudního lékařství dlouhodobě. Svědek E. F. uvedl, že byl zaskočený tím, v jakém stavu žalobkyně tělo zemřelé doručila ústavu soudního lékařství. Žalobkyně si totiž tělo přebírala v den úmrtí.
17. Dne 24. 7. 2023 žalovaný dále vyslechl svědky G. H. a I. J. Tito policisté byli vysláni na místo úmrtí zemřelé K. R. Svědek I. J. uvedl, že komunikoval s pohřební službou a vypsál pro ni objednávku, ve které uvedl, že tělo má být převezeno na soudní pitvu do Prahy. Kdy se má tělo převézt, nebylo v objednávce uvedeno – ani se to tak dle svědka nedělá. Svědek G. H. uvedl, že předem čas pitvy neznají, ale předpokládají, že bude tělo převezeno co nejdříve. Nedávají však žádný rozkaz v kolik hodin to má být.
18. Dne 26. 9. 2023 žalovaný vyslechl svědkyni M. N., která pracovala ve funkci sekretářky primářky ústavu soudního lékařství. Svědkyně mimo jiné uvedla, že příjem těl v ústavu soudního lékařství je nepřetržitý a že o termínu pitvy rozhoduje policie. Uvedla také, že s žalobkyní jako s pohřební službou byly problémy. Uvedla, že měla s panem Šauerem nepříjemné telefonické hovory, např. že je tělo moc daleko a že tohle on dělat nebude.
19. Dne 16. 10. 2023 vyslechl žalovaný svědka Jiřího Šauera, který uvedl, že rámcová smlouva uzavřená s policií žalobkyni neukládala povinnost převézt tělo zemřelé ihned po převzetí. Na adrese X. má chladicí a mrazicí zařízení pořízené za nemalé finanční prostředky. Má tam také zaparkovaná vozidla a sklad rakví. Do části haly, kde se nacházejí lednice, nemá přístup nikdo další. Proč objekt nemá evidenční číslo, neví. O umístění chladicích zařízení na této adrese žalobkyně krajskou hygienickou stanicí informovala, ale žádné písemné vyjádření od ní nezískala.
20. Dále dne 16. 10. 2023 vyslechl žalovaný svědka D. Š., syna Jiřího Šauera a zaměstnance žalobkyně. Svědek uvedl, že v objektu X. je pouze sklad rakví a jsou zde umístěné chladicí boxy, kde bývají ukládána těla zemřelých. K jiným aktivitám sklad neslouží. Kdyby tělo vkládal do nefunkční lednice, ihned by to poznal.
21. Součástí správního spisu je dále fotodokumentace interiéru objektu X. Fotodokumentace zachycuje především systém zapojení chladicích zařízení. Kabele jsou na fotografiích zapojené přes celou halu, která je jinak zaplněná auty, regály a řadou předmětů, které jsou zakryté plachtou.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

22. Dále je součástí spisu znalecký posudek ze dne 1. 3. 2024, vypracovaný Ing. Davidem Hrudou (IČO 87487357). Znalec uvedl, že celková koncepce napájení chladících zařízení z běžného zásuvkového okruhu, z něhož jsou napájena další zařízení za pomoci čtyř prodlužovacích přívodů v sérii, se mu jeví jako naprosto neakceptovatelná, a to jak z důvodu spolehlivosti napájení, tak z důvodu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V odpovědi na zadané otázky znalec uvedl, že výpadek napájení byl dříve či později téměř jistý. Pokud by zařízení bylo správně připojeno, jistič by neměl vypadnout.
23. Dne 30. 4. 2024 byla žalobkyně prvostupňovým rozhodnutím uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 27 odst. 2 písm. b) zákona o pohřebnictví. Žalovaný jí zároveň uložil pokutu ve výši 100 000 Kč. Žalovaný uvedl, že žalobkyně uložila tělo mimo provozovnu pohřební služby a užila prostor ve víceúčelové hale, který nebyl schválený příslušnou krajskou hygienickou stanicí. Žalobkyně dle žalovaného tělo zemřelé K R. do chladicího boxu vůbec neuložila, protože legálně de facto takovou provozovnu a zařízením vůbec nedisponovala.
24. Dne 17. 5. 2024 podala žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad. Žalobkyně v rozkladu uvedla, že žalovaný má presumovat dobrou víru žalobkyně. Žalovaný nemá zlou víru žalobkyně podloženou důkazy. Z výslechů Jiřího Šauera a D. Š. dle žalobkyně vyplynulo, že nefunkčnost chladících zařízení by ihned poznali. Na výpadky elektrické energie v objektu X. se nepamatují a mají za to, že k výpadku elektrického proudu nikdy nedošlo. Žalovaný dále dle žalobkyně nikterak nezkoumal zavinění.
25. Dne 25. 7. 2024 ministr žalovaného prvostupňové rozhodnutí napadeným rozhodnutím potvrdil. Ministr žalovaného mimo jiné uvedl, že žalobkyně

„[...] vůbec nedisponuje krajskou hygienickou stanicí schválenou márnici s chladícím zařízením. Tři chladicí jednotky, které si obviněný pořídil, má umístěny v hale, ovšem tyto nemají vlastní elektroinstalaci. Tato je nahrazena „soustavou“ prodlužovacích kabelů a je připojena na nedostatečně vybavený elektrický okruh.

Ministerstvo na základě znaleckého posudku týkajícího se způsobu elektrického připojení chladících jednotek, postavilo na jisto, že takové připojení je zcela nedostatečné a bez kontroly funkčnosti, de facto nezpůsobilé pro provoz chladících jednotek zajišťujících chlazení lidských pozůstatků.

Povinnost stanovenou v § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví je třeba považovat za obecnou povinnost, kterou je potřeba vždy splnit. Povinnost stanovenou v § 7 odst. 1 písm. f) je třeba považovat za specifické ustanovení k § 7 odst. 1 písm. a). Obě tato ustanovení tak nejsou postavená na roveň.

Je třeba dát zcela ministerstvu za pravdu, když v napadeném rozhodnutí zkonstatovalo, že „Účelem ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví není řešit, na jakou teplotu chladicí či mrazicí zařízení provozovatele chladí (viz ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví), ale zda má provozovatel vůbec k dispozici chladicí zařízení, které je nutné definovat v souladu s ČSN EN 15017/2020 Pohřební služby - Požadavky. Dle čl. 7.2.3.1 uvedené evropské technické normy nesmí celý prostor, komora nebo místnost, ve kterém se chladicí jednotka nachází, působit traumatizujícím dojmem.“ Dle čl. 7.2.3.4 se musí od chladicího zařízení rozlišit samotná chladicí jednotka pro rakve. Taková mobilní jednotka, kterou disponuje obviněný, může být použita k umístění nad otevřenou rakví nebo uvnitř otevřené rakve, aby byl zemřelý udržován při teplotě dostatečně nižší, než je teplota, v níž je rakev umístěna, s cílem zpomalit proces rozkladu, ale zabránit zmrazení těla, dle normy ČSN EN 15017/2020 Pohřební služby - Požadavky. Z tohoto také vyplývá, že mít k dispozici chladicí zařízení v souladu se zákonem o pohřebnictví znamená mít k dispozici vhodnou místnost, prostor nebo komoru, do které se chladicí box umístí.

S ohledem na výše uvedené je možné konstatovat, chladicí jednotka obviněného byla bez řádného připojení k elektrické síti umístěna v plechovém hangáru v prostoru bez stěn, stropu, dveří a oken. Tento k pietnímu účelu zcela nevyhovující objekt dosud nebyl schválen místně příslušnou krajskou hygienickou stanicí jako chladicí zařízení pohřební služby. Nemůže být proto považován

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

za zařízení sloužící k přechodnému uložení těl zemřelých. Tento nelegálně provozovaný chladicí box byl navíc bez řádného elektrického připojení. Proto není a nemůže být nazýván chladicím zařízením pro účely zákona o pohřebnictví.“

26. Zrušení napadeného rozhodnutí se žalobkyně domáhá podanou žalobou.

Žaloba

27. Žalobkyně namítá, že neporušila ani jednu z povinností stanovených § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví. Ten ukládá provozovatelům pohřebních služeb povinnost upravit tělo zemřelého a k ukládání lidských pozůstatků do pohřbení používat rakve a výhradně chladicí, popřípadě mrazicí zařízení, jejichž kapacita musí odpovídat průměrné třídení potřebě, minimálně však se třemi místy. Žalobkyně namítá, že ačkoli její provozovna postrádala schválení ze strany hygienické stanice, fakticky zařízení provozovala v souladu s právními předpisy. Provoz zařízení nebyl zajištěn pouze administrativně, faktický provoz však ohrožen nebyl. Ke znehodnocení těla došlo dle žalobkyně v důsledku přerušení dodávky elektrické energie.
28. Žalobkyně dále namítá, že žalovaný nesprávně posoudil vztah § 7 odst. 1 písm. a) a § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví. Tato ustanovení jsou si dle žalobkyně postavena na roveň. Žalobkyně nesouhlasí se systematickým výkladem žalovaného, že povinnost pod písm. f) pouze rozvíjí povinnost pod písm. a). Pokud by mělo být vůbec vedeno nějaké přestupkové řízení, mělo být dle žalobkyně vedeno podle písm. f) s tím, že k projednání takového přestupku je příslušná krajská hygienická stanice.
29. Žalobkyně uvádí, že ve svém odvolání apelovala na svévolný a zavádějící postup žalovaného. Žalovaný správní orgán uvedl, že podání vysvětlení jednatele Mgr. Bc. Jiřího Šauera a D. Š. se rozcházejí, nicméně neučinil žádné kroky k vyjasnění těchto rozkolů, ačkoliv žalobkyně navrhovala výslech dalšího svědka, který však správní orgán nevzal v potaz a nijak se s tímto návrhem nevypořádal.
30. Dle žalobkyně je nepřezkoumatelná výše pokuty. V napadeném rozhodnutí zcela absentuje odůvodnění společenské škodlivosti. Výše pokuty dosahuje enormní hodnoty. Napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné.
31. Žalobkyně namítá také procesní vadu spočívající v nedoručení napadeného rozhodnutí. Napadené rozhodnutí bylo do okamžiku podání správní žaloby doručeno pouze žalobkyni, nikoli její právní zástupkyni.

Vyjádření žalovaného

32. Žalovaný uvádí, že žalobkyně zaslala krajské hygienické stanici žádost o schválení provozního řádu, která byla doručena dne 22. 8. 2022 a zaevidována pod č. j. KHSUL 38941/2022. Dne 19. 9. 2022 vydala krajská hygienická stanice usnesení KHSUL 42315/2022, kterým rozhodla o přerušení řízení o schválení nového provozního řádu. Žalobkyně totiž nedoložila souhlas stavebního úřadu s užíváním stavby v ulici X., Ústí nad Labem k danému účelu. Souhlas žalobkyně nedoložila ani později a řízení tak bylo dne 10. 11. 2022 zastaveno.
33. Dle žalovaného tak v době uložení lidských pozůstatků K. R. platil (a stále platí) provozní řád pohřební služby schválený dne 30. 10. 2018 č. j. KHSUL 51768/2018, v němž je uvedeno, že:

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Společnost Nostromo CZ s.r.o. má chladicí a mrazicí zařízení umístěné v objektu městského hřbitova ve vlastnictví města Teplice a to v budově v ulici Y. V případě nedostatečné kapacity či výpadku chladicího a mrazicího zařízení má společnost Nostromo CZ s.r.o. smluvně zajištěnu tuto službu u společnosti Krematorium Ústí nad Labem s.r.o.

34. Uvedené prostory však žalobkyně již několik let nevyužívá. Neschválená provozovna žalobkyně tvoří jednotlivé sekce haly (celkem 3), které jsou volně přístupné, uzavíratelná jsou pouze vrata umožňující vstup do haly. Jednotlivé sekce obsahují pneumatiky, věci na opravu auta a naházený stavební materiál.
35. Chladicí zařízení je nutné definovat v souladu s ČSN EN 15017/2020 Pohřební služby – Požadavky. Dle ČI. 7.2.3.1 uvedené evropské technické normy celý prostor, komora nebo místnost, ve kterém se chladicí jednotka nachází, nesmí působit traumatizujícím dojmem.
36. Dle čl. 7.2.3.4 se musí od chladicího zařízení rozlišit samotná chladicí jednotka pro rakve: *„Tato mobilní jednotka může být použita k umístění nad otevřenou rakví nebo uvnitř otevřené rakve, aby byl zemřelý udržován při teplotě dostatečně nižší, než je teplota, v níž je rakev umístěna, s cílem zpomalit proces rozkladu, ale zabránit zmrazení těla,“* uvádí ČSN EN 15017/2020 Pohřební služby – Požadavky.
37. Z toho vyplývá, že mít k dispozici chladicí zařízení v souladu se zákonem o pohřebnictví znamená mít k dispozici vhodnou místnost, prostoru nebo komoru, do které se chladicí box umístí.
38. Chladicí jednotka žalobkyně byla bez řádného připojení k elektrické síti umístěná ve zcela nevhodném plechovém hangáru. Tento k pietnímu účelu zcela nevyhovující objekt nebyl schválen místně příslušnou krajskou hygienickou stanicí jako chladicí zařízení pohřební služby. Plechový hangár nemůže být považován za zařízení sloužící k přechodnému uložení těl zemřelých. Nelegálně provozovaný chladicí box byl navíc bez řádného elektrického připojení. Proto není a nemůže být chladicím zařízením pro účely zákona o pohřebnictví.

Posouzení věci soudem

39. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek. Vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalovaný s takovým postupem souhlasil a žalobkyně ve stanovené lhůtě nevyjádřila nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
40. Žalobkyně navrhovala provést řadu důkazů. Všechny navrhované důkazy jsou součástí správního spisu, který má soud k dispozici a kterým se dokazování neprovádí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
41. Soud vyšel především z následující právní úpravy:

§ 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví

Provozovatel pohřební služby je povinen upravit tělo zemřelého a k ukládání lidských pozůstatků do pohřbení používat rakve a výhradně chladicí, popřípadě mrazicí, zařízení, jejichž kapacita musí odpovídat průměrné třídní potřebě, minimálně však se 3 místy.

§ 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví

Provozovatel pohřební služby je povinen ukládat lidské pozůstatky do pohřbení pouze v rakvi nebo v jiné obdobné schránce do chladicího zařízení zajišťujícího trvalé udržení teploty v rozmezí 0°C až

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

+5 °C a v případě, kdy doba od zjištění úmrtí prohlížejícím lékařem do pohřbení přesáhne 1 týden nebo kdy to vyžaduje stav lidských pozůstatků, v mrazicím zařízení zajišťujícím trvalé udržení teploty nižší než -10 °C.

§ 7a odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví

V řádu pro provozování pohřební služby provozovatel podrobně upraví zejména rozsah poskytovaných služeb.

§ 27 odst. 2 písm. b) zákona o pohřebnictví

Právnícká nebo podnikající fyzická osoba provozující pohřební službu se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost upravit tělo zemřelého nebo použít k ukládání lidských pozůstatků do pohřbení rakve a zařízení podle § 7 odst. 1 písm. a).

§ 27 odst. 2 písm. e) zákona o pohřebnictví

Právnícká nebo podnikající fyzická osoba provozující pohřební službu se dopustí přestupku tím, že neuloží lidské pozůstatky v rakvi nebo v jiné obdobné schránce nebo k jejich uložení nepoužije chladicí nebo mrazicí zařízení podle § 7 odst. 1 písm. f).

§ 27 odst. 10 zákona o pohřebnictví

Za přestupky podle odstavců 1 až 9 lze uložit pokutu do 200 000 Kč. Dopustí-li se právnícká nebo podnikající fyzická osoba přestupku podle odstavců 1 až 5 opakovaně, uloží se pokuta do 500 000 Kč.

Porušení povinnosti podle § 7 odst. 1 písm. a)

42. Žalobkyně předně tvrdí, že ani jednu z povinností vyplývajících z § 7 odst. 1 písm. a) neporušila. Žalobkyně konstatuje, že sice nedošlo ke schválení provozního řádu ze strany krajské hygienické stanice, tato vada je podle ní pouze vadou *de iure*. Žalobkyně má za to, že *de facto* užívala a provozovala zařízení dle platné právní úpravy, zejména podle zákona o pohřebnictví. Faktický provoz tak nebyl ohrožen. Selhání chladicích zařízení nebylo způsobeno nedostatečností zařízení provozovny.
43. Soud neshledal námitku důvodnou.
44. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že chladicí jednotka žalobkyně byla bez řádného připojení k elektrické síti umístěna v plechovém hangáru. Tento k pietnímu účelu zcela nevyhovující objekt nebyl schválen krajskou hygienickou stanicí jako chladicí zařízení pohřební služby. Nemůže být proto považován za zařízení sloužící k přechodnému uložení těl zemřelých.
45. Žalovaný dále uvedl, že předpokladem dodržení § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví je v řádu pohřební služby, schváleném místně příslušnou hygienickou stanicí, uvedené fungující, řádně zasítované chladicí nebo mrazicí zařízení nastavené a zapnuté na předepsanou teplotu, jehož případný výpadek je kontrolován na místě nebo jej lze monitorovat vzdáleně pomocí moderních technologií. Chladicí a mrazicí zařízení musí být dle zákona o pohřebnictví umístěno v provozovně pohřební služby nebo v pronajatých prostorách sloužících k přechodnému uložení těl zemřelých, které jsou rovněž uvedeny ve schváleném řádu pohřební služby. Na základě ministerstvem provedených důkazů však toto nebylo prokázáno, resp. že by obviněný plně vyhověl podmínkám stanoveným v příslušném ustanovení zákona o pohřebnictví.
46. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného o porušení § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

47. V době uložení těla zemřelé byla ve schváleném provozním řádu žalobkyně uvedena provozovna na adrese Duchcovská 2602, 415 01 Teplice. Mezi provozními místnostmi této provozovny je uvedeno i chladicí a mrazicí zařízení, které je ve vlastnictví statutárního města Teplice. Místnost pro úpravu těl se měla nacházet v objektu městského hřbitova na adrese Y.
48. O objektu na adrese X., kde byly umístěné chladicí jednotky a kam žalobkyně uložila tělo zemřelé K. R., se schválený provozní řád nezmiňuje.
49. Povinnost užít chladicí zařízení podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví může být splněna pouze tehdy, pokud takovým zařízením žalobkyně disponuje a užívá ho v souladu s právními předpisy. Chladicí jednotky žalobkyně umístěné na adrese X. právním předpisům neodpovídají a nelze je považovat za chladicí zařízení ve smyslu zákona o pohřebnictví.
50. Součástí správního spisu je fotodokumentace interiéru objektu haly na adrese X. Objekt evokuje spíše autodílnu nebo sklad, nikoli márnici nebo jiné pracoviště pohřební služby, kde by byla dočasně přechovávána těla zemřelých. Z úředního záznamu o šetření policie na místě vyplývá, že policie našla celý areál otevřený a volně přístupný a v jedné části objektu (nedaleko od chladících jednotek) našla kamaráda jednatele pohřební služby, který si v objektu opravoval osobní automobil.
51. Provoz márnice na adrese X., jak žalobkyně sama přiznává, nebyl schválen krajskou hygienickou stanicí. Chladicí jednotky umístěné mimo schválenou provozovnu (márnici) pohřební služby nelze považovat za chladicí zařízení pro účely zákona o pohřebnictví. Chladicí zařízení specifikované v provozním řádu na adrese Duchcovská 2602, 415 01 Teplice žalobkyně nevyužila. Žalobkyně tak porušila povinnost uloženou § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví.
52. Důvodná není ani námitka žalobkyně, že k dekompozici těla zemřelé nedošlo v důsledku nedostatečného zařízení provozovny, nýbrž z důvodu žalobkyní nezaviněného přerušení dodávek elektrické energie. Žalobkyně nijak neprokázala, že by v rozhodné době došlo k jí nezaviněnému přerušení dodávek elektrické energie. Ze znaleckého posudku, který nechal zpracovat žalovaný (viz výše), nadto vyplynulo, že způsob připojení předmětných chladících jednotek byl zcela neakceptovatelný z hlediska jejich provozu i z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. K výpadku jističe (a tedy i k výpadku chlazení) by dříve či později došlo. Závěry znaleckého posudku přitom žalobkyně nijak relevantně nezpochybňuje.

Oprávnění žalovaného vést řízení

53. Žalobkyně namítá, že žalovaný vyložil chybně vztah § 7 odst. 1 písm. a) a písm. f) zákona o pohřebnictví. Podle žalobkyně jsou si obě ustanovení postavena na roveň a stanovují odlišné povinnosti. Žalobkyně tvrdí, že pokud mělo vůbec být vedeno přestupkové řízení, tak mělo být vedené pro porušení § 7 odst. 1 písm. f). K projednání takového přestupku by přitom byla příslušná krajská hygienická stanice [viz § 28 odst. 2 písm. c) zákona o pohřebnictví].

§ 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví

Provozovatel pohřební služby je povinen upravit tělo zemřelého a k ukládání lidských pozůstatků do pohřbení používat rakve a výhradně chladicí, popřípadě mrazicí, zařízení, jejichž kapacita musí odpovídat průměrné třídní potřebě, minimálně však se 3 místy.

§ 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Provozovatel pohřební služby je povinen ukládat lidské pozůstatky do pohřbení pouze v rakvi nebo v jiné obdobné schránce do chladicího zařízení zajišťujícího trvalé udržení teploty v rozmezí 0°C až +5°C a v případě, kdy doba od zjištění úmrtí prohlížejícím lékařem do pohřbení přesáhne 1 týden nebo kdy to vyžaduje stav lidských pozůstatků, v mrazicím zařízení zajišťujícím trvalé udržení teploty nižší než -10 °C.

54. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že povinnost stanovenou v § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví je třeba považovat za obecnou povinnost, kterou je potřeba vždy splnit. Povinnost stanovenou v § 7 odst. 1 písm. f) je třeba považovat za specifickou k § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví. Podle žalovaného není účelem ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví řešit, na jakou teplotu chladicí či mrazicí zařízení provozovatele chladí (viz ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví), ale zda má provozovatel vůbec k dispozici chladicí zařízení. Podle žalovaného proto žalobkyně porušila již obecnou povinnost stanovenou pod písm. a).
55. Vztahem obou ustanovení se městský soud již zabýval. V rozsudku ze dne 4. 9. 2024, č. j. 8 A 134/2023-51, se zabýval námitkou, že ani jedno z uvedených ustanovení nemá přednost, a že si jsou vzájemně rovna. Městský soud uvedl, že

[...] v případě žalobce pak bylo posuzováno splnění povinností uvedených zákonem o pohřebnictví v jeho § 7 odst. 1 písm. a). Podmínky uvedené v § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví ve věci žalobce správními orgány řešeny nebyly. Povinnost stanovenou v § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví je pak dle komentářové literatury třeba považovat za specifickou ve vztahu k povinnosti v § 7 odst. 1 písm. a) téhož zákona (viz Komentář k § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví, In: ŠEJVL, J., a kol., Zákon o pohřebnictví. Komentář, Wolters Kluwer: Praha, stav k 1. 9. 2020). Obě tato ustanovení tak nejsou jakkoliv vzájemně komplementární či postavená na roven, jak se mylně domnívá žalobce.

(pozn. podtržení doplnil městský soud)

56. Soud se i v nyní projednávané věci ztotožnil s žalovaným, že § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví řeší obecnou povinnost disponovat chladícím zařízením, zatímco písm. f) tuto obecnou povinnost specifikuje. Žalobkyně v projednávané věci neporušila konkrétní specifické povinnosti pod písmenem f), porušila již samotnou obecnou povinnost vyplývající z písm. a), tedy povinnost disponovat chladícím zařízením jako takovým.
57. K vedení řízení při porušení povinnosti podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví je přitom podle § 28 odst. 2 písm. a) zákona o pohřebnictví příslušný právě žalovaný. Soud se proto neztotožňuje s námitkou žalobkyně, že řízení měla vést krajská hygienická stanice pro porušení povinnosti podle § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřebnictví.
58. Námitka žalobkyně tak není důvodná.

Procesní pochybení žalovaného při doručení

59. Žalobkyně dále namítá, že jí nebylo napadené rozhodnutí řádně doručeno. Žalobkyně rozhodnutí obdržela dne 30. 7. 2024, její právní zástupkyni však doručeno nebylo.
60. Žalobkyně svou žalobu podala dne 30. 9. 2024. Z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 30. 7. 2024 bylo rozhodnutí doručeno pouze žalobkyni. Její právní zástupkyni bylo rozhodnutí doručeno až dne 11. 11. 2024. Nedoručení rozhodnutí právní zástupkyni je vada, která brání projednání žaloby, jde však o vadu odstranitelnou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 2 As 27/2004-78). Tuto vadu žalovaný zhojil dne 11. 11. 2024, kdy právní zástupkyně žalobkyně napadené rozhodnutí obdržela.
61. Zhojený nedostatek v doručování nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Nedostatečné zjištění skutkového stavu a porušení zásady materiální pravdy

62. Žalobkyně dále uvádí, že ve svém odvolání významně apelovala na svévolný a zavádějící postup žalovaného. Žalovaný uvedl, že podání vysvětlení jednatele Mgr. Bc. Jiřího Šauera a D. Š. se rozcházejí, nicméně neučinil žádné kroky k vyjasnění těchto rozkolů, ačkoliv žalobkyně navrhovala výslech dalšího svědka, který však správní orgán nevzal v potaz a nijak se s tímto návrhem nevypořádal.
63. K tomu soud konstatuje, že ve svém rozkladu žalobkyně žádný výslech svědka nenavrhovala a nepoukazovala ani na rozpory ve výpovědích obou zmíněných svědků.
64. Z prvostupňového ani z napadeného rozhodnutí navíc nevyplývá, že by výpovědi obou svědků byly pro závěr žalovaného o porušení povinnosti podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o pohřebnictví stěžejní. Žalobkyně ani v žalobě neuvádí, jakého dalšího svědka by měl žalovaný dále vyslechnout.
65. Soud proto ani tuto námitku neshledal důvodnou.

Společenská škodlivost a výše pokuty

66. Žalobkyně má za to, že v napadeném rozhodnutí zcela absentuje řádné odůvodnění společenské škodlivosti údajného jednání žalobkyně a zcela absentuje řádné odůvodnění výše udílené pokuty. Dle žalobkyně má pokuta 100 000 Kč zásadní dopad na žalobkyni, jakožto podnikatele. Na to, že při prokázání viny se mohlo jednat o první podobné pochybení žalobkyně, dosahuje výše pokuty enormní hodnoty, aniž byl důvod udělení takto vysoké pokuty hodnověrně odůvodněn.
67. Soud konstatuje, že žalovaný v napadeném rozhodnutí společenskou škodlivost jednání zcela jednoznačně popisuje na straně 10. Žalovaný uvádí, že žalobkyně znehodnotila lidské ostatky a znemožnila tak policii určit skutečnosti podstatné pro trestní řízení. Rodina zemřelé přišla o možnost posledního rozloučení u otevřené rakve a nikdy se nedozví příčinu úmrtí. Není tedy pravdou, že by absentovalo odůvodnění společenské škodlivosti.
68. Pokud jde o výši pokuty, horní sazba pokuty je podle § 27 odst. 10 zákona o pohřebnictví 200 000 Kč. Žalovaný uložil žalobkyni pokutu v polovině této sazby. Soud nezpochybňuje, že výše pokuty může být pro žalobkyni citelná, avšak s ohledem na závažnost jejího jednání není nikterak neadekvátní. Soud se ztotožňuje s žalovaným, že uložená sankce má být dostatečným stimulem do budoucnosti, aby účastník věnoval dodržování právních předpisů náležitou pozornost. Soud proto nesouhlasí s žalobkyní, že by 100 000 Kč představovalo ve vztahu k závažnosti jejího jednání enormní výši pokuty.

Závěr a náklady řízení

69. S ohledem na výše uvedené soud žalobu I. výrokem zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
70. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 s. ř. s. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto soud II. výrokem rozhodl, že na náhradu nákladů řízení nemá právo. Žalovaný ve věci úspěch měl, ale nevznikly mu náklady nad rámec úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení III. výrokem nepřiznal.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. července 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.